

Hotărârea CNCD cu privire la ocuparea unei funcții de director în învățământ

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

HOTĂRÂREA din 9 ianuarie 2008

Dosar nr. 498/2007

Petiția nr. 8810/21.08.2007

Petent: F.K.

Reclamat: Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Inspectoratul Școlar Județean Mureș

Obiect: refuzul acceptării participării la concursul de ocupare a funcției de director în învățământ pe criteriul de vârstă

II. Obiectul sesizării

Petentul, prin Petiția nr. 8.810/24.08.2007, arată că i s-a refuzat dreptul de a participa la concursul de ocupare a funcției de director în învățământ, afirmând că în conformitate cu ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului pot participa la concurs persoanele care au vârsta cu cel puțin patru ani mai mică decât vârsta maximă de pensionare.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentului nu i s-a permis să participe la un concurs pentru ocuparea postului de director în învățământ întrucât până la vârsta pensionării ar fi avut mai puțin de 4 ani.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 25.09.2007.

La audierea din 25.09.2007 s-a prezentat petentul.

La dosar au depus puncte de vedere Inspectoratul Școlar Județean A. prin Adresa nr. 8300/19.09.2007 (semnată de inspector școlar general prof. M. P. și consilier juridic prof. F. D., înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării – în continuare CNCD – cu nr. 10772/26.09.2007) și Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Direcția Juridic și Contencios prin Adresa nr. 18145/24.09.2007 (semnată de director Maria Luiza Luca și consilier juridic Dinu Mihaela Nicoleta, înregistrată la CNCD cu nr. 10477/24.09.2007 și nr. 10671/25.09.2007).

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petentul arată că Metodologia de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcțiilor de director și directori adjuncți din unitățile de învățământ

preuniversitar de stat, aprobată prin OMed.C 3142/25.01.2006 stipulează o condiție de vârstă pentru candidatura la concursul de ocupare a funcției: candidații trebuie să aibă cu cel puțin patru ani mai puțini decât vârsta maximă de pensionare pentru munca depusă și limita de vârstă.

Posturile au fost făcute publice la data de 10 noiembrie 2006, petentul împlinind vârsta de 65 de ani la data de 12 octombrie 2011.

Ministerul a emis un nou ordin la 14.11.2006, modificând cel anterior: candidații trebuie să aibă cu cel puțin patru ani mai puțini decât vârsta standard de pensionare.

Deși Inspectoratul Școlar Județean a avizat favorabil candidatura, în data de 6 decembrie 2006, Ministerul Educației și Cercetării a respins această candidatură.

Potentul se consideră discriminat întrucât:

- i s-a refuzat candidatura pentru un post de director în învățământ pe criteriul vârstei;

- regulile de desfășurare a concursului au fost schimbate după declanșarea acestuia (aspect ce urmează a fi soluționat în urma unei acțiuni în instanță).

Potentul arată totodată că, în conformitate cu prevederile legale, cadrele didactice nu pot fi pensionate decât la data încheierii anului școlar, în cazul de față după anul școlar 2010-2011.

Inspectoratul Școlar Județean A., prin punctul de vedere depus la dosar, solicită suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea Curții de Apel A. în Dosarul nr. 303/102/2007, totodată cere introducerea în cauză a Ministerului Educației.

Pe fond, Inspectoratul Școlar Județean A. susține că prevederile legale au fost corect aplicate, aplicarea criteriului de vârstă fiind justificat de numirea în funcție pe o perioadă de 4 ani al directorilor în învățământul preuniversitar. Totodată arată că în anumite condiții cadrele didactice se pot pensiona înainte de terminarea anului școlar.

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, prin punctul de vedere exprimat, susține că aplicarea criteriului de vârstă este justificat de numirea în funcție pe o perioadă de 4 ani al directorilor în învățământul preuniversitar. Totodată arată că în anumite condiții cadrele didactice se pot pensiona înainte de terminarea anului școlar. Directorii de școală trebuie să fie titulari, ori această condiție este relevantă de vârsta standard de pensionare. Ministerul arată totodată că petentul se poate pensiona în septembrie 2010.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că petentul, născut la data de 12 octombrie 1946, nu a putut participa la un concurs pentru ocuparea postului de director la Grupul Școlar E.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. (1) garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit Constituției României, art. 20 alin. (1), „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția europeană a drepturilor omului, art. 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenție, art. 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”.

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. nr. 137/2000), republicată, la art. 2 alin. (1), (3) și (4) stabilește:

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

[...]

(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Articolul 6 al O.G. nr. 137/2000, republicată, prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul ca aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de munca și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

[...]

d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională”.

Privind competențele CNCDD, art. 18 alin. (1) al O.G. nr. 137/2000, republicată, prevede: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul să de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării”.

Codul muncii (Legea nr. 53/2003) are următoarele prevederi:

„Art. 61. Angajatorul poate dispune concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului în următoarele situații: [...] e) în cazul în care salariatul îndeplinește condițiile de vârstă standard și stagiul de cotizare și nu a solicitat pensionarea în condițiile legii”.

Ordinul nr. 340 din 4 mai 2001 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, emis de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare prevede la Anexa 9 vârstele standard de pensionare și stagiile minime și complete de cotizare în funcție de data nașterii, astfel luna și anul pensionării standard pentru bărbații născuți în octombrie 1946 este septembrie 2010.

Legea nr. 128/1997 privind statutul personalului didactic are următoarele prevederi relevante:

„Art. 21. (1) Funcțiile de director și de director adjunct pot fi ocupate de personalul didactic titular, având cel puțin gradul didactic II și vechime la catedra de cel puțin 5 ani, care se distinge prin calități profesionale, manageriale și morale.

(2) Ocuparea funcțiilor de director și de director adjunct în învățământul de stat se face prin concurs organizat de inspectoratul școlar, diferențiat după nivelul unității, care constă în:

a) curriculum vitae, analiza și evaluarea acestuia;

b) interviu, prin care se testează și cunoștințele de legislație școlară și de management educațional.

(3) Numirea într-o funcție de conducere în unitățile de învățământ de stat, după concurs, se face pe bază de contract de management educațional, în condițiile legii, de către:

a) inspectorul școlar general, pentru directorii din învățământul de stat preșcolar, primar, gimnazial și profesional, pentru directorii adjuncți din învățământul de stat preuniversitar, precum și pentru directorii și directorii adjuncți din unitățile cu activitate extrașcolară și din unitățile conexe subordonate inspectoratului;

b) ministrul învățământului, pentru directorii din învățământul de stat liceal și postliceal, precum și pentru directorii și directorii adjuncți din unitățile direct subordonate Ministerului Învățământului.

(4) Organizarea și desfășurarea concursurilor se reglementează prin metodologii aprobate de ministrul învățământului.

[...]

Art. 127. (1) Personalul didactic poate fi pensionat numai la data încheierii anului școlar sau universitar.

(2) Pentru motive temeinice, pensionarea personalului didactic se poate face și în timpul anului școlar sau universitar, cu aprobarea inspectoratului școlar, respectiv a senatului universitar.

(3) Personalul didactic poate fi pensionat, la cerere, cu 3 ani înainte de limitele de vârstă prevăzute de legislația în vigoare, dacă are o vechime în învățământ de cel puțin 25 de ani femeile, respectiv 30 de ani bărbații.

(4) Cadrele didactice pensionate pot desfășura activități didactice, salarizate prin cumul sau prin plata cu ora, după împlinirea vârstei de pensionare.

Art. 128. Personalul didactic din învățământul preuniversitar de stat, cu gradul didactic I sau cu titlul științific de doctor, care dovedește competența profesională deosebită, poate fi menținut ca titular în funcția didactică până la 3 ani peste vârsta de pensionare la cerere, cu avizul consiliului profesoral al unității de învățământ, exprimat în urma votului nominal deschis și cu aprobarea anuală a inspectoratului școlar”.

Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 3142 din 25.01.2006, la Anexa 1, art. 2 alin. (1) lit. f) prevede: „La concursul pentru ocuparea funcțiilor de director sau de director adjunct din învățământul preuniversitar de stat pot candida persoanele care îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] f) la data susținerii concursului, au vârsta cu cel puțin patru ani mai mică decât vârsta maximă de pensionare pentru munca depusă și limita de vârstă”.

Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 5617 din 14.11.2006, modifică prevederea din Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 3142 din 25.01.2006, la Anexa 1, art. 2 alin. (1) lit. f): „la data susținerii concursului, au vârsta cu cel puțin 4 ani mai mică decât vârsta standard de pensionare”.

Colegiul Director a reținut că personalul didactic din învățământul preuniversitar, conform prevederilor legale (art. 128 al Legii nr. 128/1997 privind statutul personalului didactic) poate avea calitate de titular în funcția didactică până la trei ani peste vârsta standard de pensionare. Astfel petentul își poate menține calitatea de titular până la 12 septembrie 2013.

În astfel de condiții, criteriul conform căruia la concursul pentru ocuparea funcțiilor de director sau de director adjunct din învățământul preuniversitar de stat pot candida persoanele care la data susținerii concursului, au vârsta cu cel puțin patru ani mai mică decât vârsta standard de pensionare este o diferențiere care nu este justificată obiectiv.

Colegiul Director a reținut și faptul că ordinul existent în momentul depunerii actelor se referea nu la vârsta standard de pensionare, ci la vârsta maximă de pensionare.

Opinie separată exprimată de Ioniță Gheorghe și Truinea Roxana Paula:

Având în vedere faptul că în cadrul învățământul preuniversitar există cicluri de câte 4 ani, totodată și faptul că un candidat pentru postul de director de școală trebuie să depună și un plan pentru următorii patru ani, ce se poate realiza doar dacă se execută mandatul de 4 ani, criteriul impus prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 5617 din 14.11.2006 are o justificare obiectivă.

Angajatorul are dreptul de a dispune concedierea salariatului în cazul în care salariatul îndeplinește condițiile de vârstă standard și stagiul de cotizare și nu a solicitat pensionarea în condițiile legii. În aceste condiții petentul, în situația în care ar fi devenit director, putea invoca calitatea sa de director, pentru a evita pensionarea la vârsta standard. Prin urmare Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 5617 din 14.11.2006 are o justificare obiectivă și pentru că astfel asigură dreptul angajatorului de a pensiona persoanele care au ajuns la vârsta standard de pensionare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 6 voturi pentru și două împotriva ale membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Constatarea existenței unui tratament discriminatoriu din partea reclamațiilor pe criteriul vârstei prin limitarea accesului la un post de director al petentului care putea fi cadru didactic titular la terminarea mandatului său;
2. Recomandă Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului să modifice criteriile de participare la concursul pentru ocuparea funcțiilor de director sau de director adjunct din învățământul preuniversitar de stat.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORINA NICOLETA – Vicepreședintă

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru